

Јун 2005.

Молимо Вас да одговоре читко упишете у предвиђени простор уз задатак. Одговоре образложите рачунски.

Желимо Вам успех.

Релативне атомске масе: $A_r(\text{H})=1$; $A_r(\text{C})=12$; $A_r(\text{N})=14$; $A_r(\text{O})=16$; $A_r(\text{Mg})=24$;
 $A_r(\text{Al})=27$; $A_r(\text{S})=32$

1. Попуните празна места у табели.

Z	A	N(p ⁺)	N(n ⁰)	N(e ⁻)	електронска конфигурација атома	група ПСЕ у којој се елемент налази	периода ПСЕ у којој се елемент налази
			16	16			
	40	20					

ПСЕ – периодни систем елемената

2. Заокружите ДА ако је исказ тачан, или НЕ ако је нетачан.

- а) Прва енергија јонизације у оквиру I групе расте од литијума према цезијуму. ДА – НЕ
- б) У оквиру сваке периоде највећу енергију јонизације имају племенити гасови. ДА – НЕ
- в) Елементи са изразито малом енергијом јонизације углавном граде јонску везу при сједињавању с другим елементима. ДА – НЕ
- г) Реактивност метала је утолико већа што је већа његова енергија јонизације. ДА – НЕ

3. Заокружите слово испред једињења које садржи ИСКЉУЧИВО КОВАЛЕНТНУ ВЕЗУ.

- а) NH_4Cl б) Na_2O в) NH_2OH г) NaOH

4. Колико се молекула воде налази у напуњеној чаши чија је запремина 250 cm^3 (на 298 K , $\rho_{\text{H}_2\text{O}}=1,0 \text{ g/cm}^3$)?

Простор за рад:

Одговор: _____

5. Одредите колико ће се пута променити брзине директне и повратне реакције ($v_{\rightarrow}$ и $v_{\leftarrow}$): $2\text{SO}_2 + \text{O}_2 \rightleftharpoons 2\text{SO}_3$, која се одвија у затвореном суду, ако се запремина суда смањи два пута.

Простор за рад:

Одговор: $v_{\rightarrow}$ _____
 $v_{\leftarrow}$ _____

Заокружите тачан одговор. Смањење запремине суда утицаће на положај равнотеже тако што ће се:

- а) повећати концентрација SO_3
- б) повећати концентрација SO_2

6. Израчунајте рН вредност раствора који у 1dm^3 (на 25°C) садржи 6×10^{15} јона водоника.

Простор за рад:

Одговор: _____

7. А) Заокружите тачан одговор. Која од наведених супстанци, када се дода киселини, НЕЋЕ повећати рН вредност раствора?

- а) натријум-хидрогенкарбонат
- б) натријум-хидрогенсулфат
- в) натријум-карбонат
- г) натријум-ацетат
- д) ниједна од наведених супстанци

Б) Заокружите образложење за дати одговор под А)

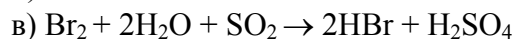
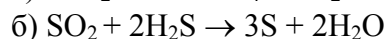
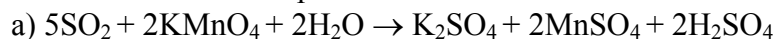
- а) све наведене супстанце су соли
- б) рН вредност раствора те соли је мања од 7
- в) рН вредност раствора те соли је једнака 7
- г) рН вредност раствора те соли је већа од 7

8. Израчунајте количинску концентрацију 20% раствора алуминијум-сулфата ($\rho=1,23 \text{ g/cm}^3$).

Простор за рад:

Одговор: _____

9. Заокружите слово испред оне једначине хемијске реакције у којој је сумпор(IV)-оксид оксидационо средство.

10. Два различита угљоводоника имају исти процентни састав: 92,3% угљеника и 7,7% водоника. Релативна молекулска маса једног од њих је 26,0, а другог 78,0. Одредите молекулске формуле ова два угљоводоника.

Простор за рад:

Одговор: _____

11. Напишите структурне формуле изомера насталих заменом једног атома водоника атомом хлора у пропану и дајте им називе по IUPAC-овој номенклатури.

_____ формула

_____ формула

_____ назив

_____ назив

12. А) Напишите структурне формуле секундарних алкохола чија је молекулска формула $C_5H_{12}O$, а затим напишите формуле једињења која настају њиховом оксидацијом.

формуле 2° алкохола	формуле производа њихове оксидације

Б) Напишите формулу кетона који у реакцији са CH_3CH_2MgBr даје терцијарни алкохол чија је молекулска формула $C_5H_{12}O$.

13. Поред сваког примера упишите одговарајући угао везе између атома ($109^{\circ}28'$; 120° ; 180°)

- а) C_2H_4 _____
 б) C_2H_2 _____
 в) CH_3COCH_3 _____
 г) C_2H_6 _____

14. Поред сваке једначине упишите неко од слова: С - ако је реакција супституције, А – ако је реакција адиције и Е – ако је реакција елиминације.

- а) $C_2H_5OH \xrightarrow[H_2SO_4]{H_2SO_4, 170^{\circ}C} C_2H_4 + H_2O$ _____
 б) $C_6H_6 + HNO_3 \longrightarrow C_6H_5NO_2 + H_2O$ _____
 в) $C_2H_2 + HCl \rightarrow C_2H_3Cl$ _____
 г) $CH_3CH_2CH_2CH_2Cl + KOH \rightarrow CH_3CH_2CH=CH_2 + KCl + H_2O$ _____

15. Израчунајте масу глицерола насталог хидролизом 1,00 kg масти која садржи 75% глицерил-стеаро-палмито-олеата.

Простор за рад:

Одговор: _____